

РЕШЕНИЕ

Номер 951

18.09.2020 г.

Град Варна

В ИМЕТО НА НАРОДА

Окръжен съд – Варна

I състав

На 02.09.2020 година в публично заседание в следния състав:

Председател: Марин Г. Маринов
Членове: Елина П. Карагьозова
Ивелина Д. Чавдарова

Секретар: Христина З. Атанасова

като разглежда докладваното от Марин Г. Маринов Въззивно гражданско дело
№ 20203100501801 по описа за 2020 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба с вх.№ 89408/03.12.2019 г. от ЗАД „ОЗК Застраховане” АД, ЕИК 121265177, със седалище гр. София, чрез адв. Тони С., против Решение № 4835/11.11.2019 г. /поправено и допълнено по реда на чл. 247, съотв. чл. 250 от ГПК с определение № 15813/03.12.2019 г., респ. с решение № 2724/26.06.2020 г., постановено по гр.д.5443/2019 г. по описа на ВРС, XXXI- ви състав/, с която се атакува решението в частта, с която е осъден въззивникът да заплати на Р. И. Й. , ЕГН *****, с постоянен адрес гр. Варна, ул. „Ф.Тотю” № 24, ап. 2, сумата от 5 500 лв., представляваща незаплатено застрахователно обезщетение по застраховка „Каско на МПС”, обективизирана в застрахователна полица № 1020062050, в резултат на настъпило на 23.04.2015 г. застрахователно събитие – кражба на застрахованото МПС, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба – 05.04.2019 г. до окончателното изплащане на задължението, на осн. Чл. 208 от КЗ (отм.). Депозирана е и въззивна жалба с вх. № 87648/26.11.2019 г. от Р. И. Й. , чрез адв. Й.А. от ВАК, против Решение № 4835/11.11.2019 г. /поправено и допълнено по реда на чл. 247, съотв. чл. 250 от ГПК с определение № 15813/03.12.2019 г., респ. с решение № 2724/26.06.2020 г., постановено по гр.д.5443/2019 г. по описа на ВРС, XXXI- ви състав/, с която се атакува решението в частта, с която е отхвърлена претенцията на жалбоподателя срещу ЗАД „ОЗК Застраховане” АД, ЕИК 121265177, със седалище гр. София, представлявано от А.П.Л. и Р.К.Д., за осъждане на ответното дружество да му заплати сумата за разликата над присъдените 5 500 лв., до претендираните 6 134.79 лв. В жалбата си въззивникът ЗАД „ОЗК Застраховане” АД, излага становище за недопустимост, неправилност и необоснованост на обжалваното съдебно

решение, като постановено в нарушение на материалния закон и процесуалните правила. Твърди нарушение на принципа на диспозитивното начало, като излага, че е налице несъответствие между петитума на исковата молба и диспозитива на обжалваното решение, доколкото претенцията на ищеца включва освен главница в размер на 4 674.89 лв., също и законна лихва върху обезщетението в размер на 1 459.90 лв., а не една претенция за застрахователно обезщетение в общия размер на посочените две. /В тази връзка и след дадени от първоинстанционния съд указания, както жалбоподателят ЗАД „ОЗК Застраховане” АД, така и ищцовата страна са обективирали искане по чл. 250 от ГПК за допълване на решението в частта за претенцията за лихва, по което ВРС се е произнесъл с допълнително решение № 2724/26.06.2020 г., с което е присъдил сумата от 1 364.86 лв., като е отхвърлил претенцията за разликата до 1 459.90 лв./

В депозираната жалба застрахователното дружество оспорва изводите на районния съд досежно нищожността на клаузата в процесния договор за „Каско на МПС”, предвиждаща задължение на застрахования да представи при кражба и двете части на свидетелството за регистрация на МПС, като необосновани и твърди наличие на основание за отказ от негова страна да изплати обезщетение при неизпълнение на посоченото задължение. В тази връзка се позовава на разпоредбите на чл. 18, ал.1, т. 6.2.2 и чл. 17, ал.2 от ОУ към процесния договор. Сочи, че неизпълнението на задължението по чл. 17, ал.2 от ОУ за съхраняване и на двете части от свидетелството за регистрация на МПС, прилежащи ключове и документи извън самото МПС е от естество да способства окончателното настъпване на застрахователно събитие (кражба/грабеж), тъй като осуетява възможността за предотвратяването му от контролните органи, пред които водачът се легитимира именно с част II-ра от свидетелството за регистрация. Като се позовава на Решение № 8/05.01.2018 г., постановено по т.д. № 518/2017 г. по описа на Апелативен съд- гр. Варна, излага, че застрахователят не носи тежестта за установяване на причинната връзка между факта на неизпълнение на задължението и факта на настъпване на събитието. Отделно, сочи че първоинстанционният съд не е съобразил уговорената между страните застрахователна сума в размер на 10 000 лв., както и размера на неизплатените от ищеца застрахователни премии, които следва да бъдат приспаднати. По изложените съображения, моли за отмяна на решението изцяло, както и за присъждане на сторените разноси. идентично становище се поддържа в съдебно заседание от процесуален представител.

Въззиваемата страна Р. И. Й. , /също и жалбоподател по подадената от него въззивна жалба вх. № 87648/26.11.2019 г./, представлявана от адв. Й.А., в депозирания в срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК отговор, оспорва подадената въззивна жалба по съображения, че не е налице основание за отказ на застрахователя за изплащане на обезщетение. Като се позовава на цитираните в отговора решения по приложение на чл. 211, т. 2 от КЗ /отм./, постановени по реда на чл. 290 ГПК от ВКС, застрахованият твърди, че неизпълнението на задължението да не оставя част II-ра от свидетелството за регистрация в автомобила, не може да се разглежда като причина за отказ за изплащане на обезщетение, а единствено като основание за намаляване на същото по реда на чл. 207, ал. 2 КЗ /отм./. Моли за уважаване на

решението в осъдителната му част и присъждане на разноски. В подадената от Р. И. Й. въззивна жалба същият излага доводи, сходни с тези в депозирания отговор досежно основателността на претенциите, като отделно аргументира основанията си за уважаването им в пълния претендиран размер, за което се позовава и на данните от проведената по делото САТЕ. Моли за присъждане на застрахователно обезщетение за претърпените имуществени вреди в размер на 4 674.89 лева, ведно с мораторната лихва за периода 20.05.2016 г.- 05.04.2019 г. в размер на 1 459.90 лева, както и разноски за двете инстанции. / Във връзка с това искане е и обективизираното искане от страната за допълване на решението в частта за претенцията за лихва, по което ВРС се е произнесъл с допълнително решение № 2724/26.06.2020 г., с което е присъдил сумата от 1 364.86 лева, като е отхвърлил претенцията за разликата до 1 459.90 лева./

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК, въззиваемата страна ЗАД „ОЗК Застраховане” АД депозира писмен отговор чрез пълномощника си адв. Т. С., с който оспорва въззивната жалба на ищеца по спора, като неоснователна и твърди, че акцесорната претенция за лихва следва да се отхвърли, тъй като застрахователят не е изпадал в забава. Счита, че е налице неизпълнение на задължението на застрахования по чл. 207, ал. 3 КЗ /отм./ за представяне на поисканите от застрахователя документи. Оспорва и размера на претенцията за лихва. Искането е за отхвърляне на жалбата на ищеца и за присъждане на разноски, което се поддържа в съдебно заседание.

Жалбите са редовни и допустими, подадени от лица, легитимирани с правен интерес от обжалване на акта на ВРС в съответните части. Не са направени доказателствени искания.

За да се произнесе по спора, ВОС съобрази следното:

В първоинстанционното производство са предявени обективно кумулативно съединени иски с правно основание чл. 208, ал. 1 от КЗ /отм./ и чл. 86 от ЗЗД за осъждане на ответника ЗАД „ОЗК Застраховане” АД, ЕИК 121265177, със седалище и адрес на управление гр. София, ж.к. „Възраждане”, ул. „Света София” № 7, ет. 5, представлявано от Александър Личев и Румен Димитров, да заплати на ищеца Р. И. Й. с ЕГН ***** от гр. Варна, суми в размер на **4 647.89** лв., съставляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, вследствие на настъпило застрахователно събитие кражба на лек автомобил „Ауди А3”, с рег. № РР 0277 ВС на 23.04.2016 г., и **1 459.90** лв., представляваща обезщетение за забава, считано от 20.05.2016 г. до 05.04.2019 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата, като са претендирани и съдебно-деловодни разноски за производството.

Твърди се от ищеца, че на 19.11.2015 г. е сключил Застраховка „Каско”, клауза „Пълно” на личния си автомобил марка Ауди А3, с рег.№ РР 0277 ВС, с ответника ОЗК „Застраховане” АД, със срок на действие от 20.11.2015 г. до 19.11.2016 г. Автомобилът бил

застрахован за 10 000 лева, като застрахователната премия, която ищецът трябвало да заплати, съгласно застрахователна полица № 1020062050 от 19.11.2015г., възлизала на 650.25 лева. Твърди, че премията била разсрочена на четири вноски, като първите две на стойност 325.14 лева били заплатени. На 23.04.2016г. ищецът установил, че автомобилът му е откраднат, за което уведомил полицията, след което било образувано ДП № 587/2016 г. по описа на Второ РУ при ОД на МВР Варна. За настъпилото застрахователно събитие уведомил и застрахователя. Твърди, че при завеждането на щетата представил изисканите документи с изключение на свидетелство за регистрация на МПС част втора, тъй като било останало в откраднатия автомобил. На 20.05.2016 г. ищецът получил уведомление от ЗАД „ОЗК Застраховане” АД, с което същият бил уведомен, че му отказват изплащане на обезщетение, позовавайки се на чл. 18, т.6.2.2 от ОУ по застраховката, съгласно който застрахованият бил длъжен при завеждане на щетата да представи свидетелство за регистрация на МПС част II.

В срока по чл 131 от ГПК ответникът е депозирал отговор, в който оспорва предявените иски, като счита същите за неоснователни. Оспорва изцяло главния иск както по основание, така и по размер. Счита, че не е налице основание за възникването на твърдяното материално право, предмет на осъдителния иск. Ответното дружество се позовава на чл. 18, т.6.2.2 от ОУ по застраховката, съгласно, който застрахованият бил длъжен да предаде оригиналното свидетелство за регистрация на МПС част I и II при уведомяването на застрахователя за настъпилото събитие. Отделно от това съгласно чл. 17, ал. 2 от ОУ застрахованият бил длъжен да не оставя свидетелството за регистрация част I и II в МПС, в противен случай при настъпване на застрахователно събитие „кражба” или „грабеж” застрахователят отказвал плащане на обезщетение. Ответникът се позовава още и на чл. 17, ал. 6 от ОУ, съгласно който, ако застрахованият не изпълни някое от задълженията си по ОУ, застрахователят може да намали или да откаже плащане на обезщетение. Предвид гореизложеното ответното дружество счита, че не е възникнал правопораждащ факт, който да доведе до ангажиране на отговорността му за заплащане на обезщетение по застраховка „Каско”. Претендират се и разноси.

Съдът след преценка на представените по първоинстанционното и по настоящото дело доказателства, счита за установено следното:

Безспорно установено по делото е, че е налице валидно облигационно правоотношение между ищеца по първоинстанционното дело Р.Й. и ответника ЗАД „ОЗК Застраховане” АД, а именно договор за застраховка „Каско”, клауза „Пълна” от 19.11.2015 г. със срок на действие до 19.11.2016г, полица № 1020062050 Няма спор, че на 23.04.2016г. автомобилът на ищеца марка „АУДИ А3” с рег. № РР 0277 ВС, обект на застрахователния договор, бил откраднат, за което било образувано ДП № 587/2016 г. по описа на Второ РУ при ОД на МВР Варна, а за настъпилото застрахователно събитие ищецът уведомил застрахователя, като последният образувал щета № 0020-090-0525/2016 г. Не се спори между страните, че при завеждане на щетата ищецът не представил свидетелство за регистрация на

МПС част втора, тъй като последното било останало в откраднатия автомобил. Безспорно се установява по делото, че към момента на настъпване на застрахователното събитие за лек автомобил „Ауди” А3 с рег. № РР 0277 ВС, страните са се намирали във валидно облигационно правоотношение. Безспорен факт е също, че автомобилът на ищеца по първоинстанционното производство е застрахован за сумата от 10 000 лева, като застрахователната премия съгласно застрахователна полица № 1020062050 възлиза на 650.25 лева, от които 325.14 лева са заплатени, а останалите две вноски по премията са дължими.

Установено е, че на 19.05.2016 г. Р.Й. /ищец по първоинстанционното производство, въззивник и въззиваем по настоящото дело/ е получил уведомление от ОЗК „Застраховане” АД, с което му е отказано изплащане на обезщетение, позовавайки се на ОУ, според които застрахованият е длъжен при завеждане на щета да представи Свидетелство за регистрация на МПС част II.

В първоинстанционното производство е било прието заключение по САТЕ, неоспорено от страните, от което е видно, че стойността на процесния автомобил марка Ауди А 3 с рег. № РР 0277 ВС към датата на кражбата е в размер на 11 000 лева. Вещното лице определя размера на обезщетението съгласно практиката на застрахователните компании в подобни случаи на оставено свидетелство за регистрация част втора в откраднатото МПС в размер 6 600 лева.

При установеността на горепосочените факти, съдът достигна до следните правни изводи:

Спорът се изразява в това дали ищецът в първоинстанционното производство /въззивник и същевременно въззиваем в настоящото/ може да претендира изплащане на обезщетение при настъпило застрахователно събитие кражба, в случай че не е изпълнил задължението си, произтичащо от ОУ към застрахователния договор, за представяне на Свидетелство за регистрация на МПС част II-ра. Тази възможност застрахованият има съобразно разпоредбата на чл. 208 КЗ /отм./

Правото на претенция от страна на претърпелия щети при кражба, произтича от закона, а не от договора, като правопораждащият факт е настъпването на застрахователно събитие. В този смисъл, за да бъде уважена предявената срещу застрахователя главна претенция, ищецът е следвало да установи при условията на пълно и главно доказване, кумулативното наличие на следните факти: 1) валидно застрахователно правоотношение между застрахователя и собственикът на МПС 2) настъпило застрахователно събитие „кражба” 3) покрит риск „Кражба“ 4) изпълнение на задълженията, произтичащи от застрахователния договор от страна на застрахования.

Съобразно разпоредбата на чл. 208, ал. 1от КЗ /отм./, при настъпване на застрахователното събитие застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение

в уговорения срок. Срокът не може да бъде по-дълъг от 15 дни и започва да тече от деня, в който застрахованият е изпълнил задълженията си по чл. 206, ал. 1 или 2 и чл. 207, ал. 3 КЗ /отм./. Пред въззивния съд, спорът се концентрира върху въпроса оставянето на част II-ра от регистрационния талон за автомобила вътре в него при кражбата му, при наличие на изрично разписано задължение в чл. 18, т. 6.2.2 от ОУ, може ли да обоснове пълен отказ от заплащане на обезщетение, както това е предвидено в общите условия на застрахователя. В тази насока са и оплакванията във въззивната жалба. Безспорно е, че чл. 211, т. 2 КЗ /отм./ предвижда право на застрахователя по имуществената застраховка да откаже плащане на обезщетение при настъпило събитие, когато застрахованият не е изпълнил задължение по договор, което е значително с оглед интереса на застрахователя и е било предвидено в закон или застрахователния договор. Втората предпоставка безспорно е налице с оглед цитираният по-горе чл. 18, т. 6.2.2. от ОУ на ответното дружество. По наличието на първата предпоставка за постановяване на отказ обаче, преценката следва винаги да е конкретна - дали конкретното неизпълнение на задължението по договора е довело до реализиране на застрахователното събитие.

Неизпълнението на задължението да не се оставя, която и да е част от регистрационния талон на автомобила в МПС, изрично предвидено в застрахователния договор, принципно се възприема в практиката на ВКС като основание за намаляване на съответното застрахователно обезщетение, съгл. чл. 207, ал. 2 КЗ /отм./ при положение, че застрахователното събитие вече е настъпило. Всяка уговорка в противен смисъл би се явявала нищожна, съгл. чл. 26, ал. 1 ЗЗД като противоречаща на императивни разпоредби на закона. В тази насока са О № 77/07.02.2017 г., по т. д. № 1217/2016 г., на ВКС, II ТО, Р № 211/06.12.2012 г., т.д. № 1029/2011 г. на ВКС, II ТО, Р № 79/29.06.2012 г., т.д. № 802/2011 г., I ТО, Р № 79/14.04.2008 г., т.д. № 740/2007 г., II ТО, Р № 22/12.09.2013 г., т.д. № 679/2011 г., на ВКС, II ТО, Р № 86/18.07.2014 г., т.д. № 2230/2013 г., на ВКС, ПТО и Р № 22/26.02.2015 г., по т.д. № 463/2014 г., II ТО и които като постановени по реда на чл. 290 ГПК и макар незадължителни се споделят от настоящия състав.

За определяне на пазарната стойност на откраднатия автомобил пред ВРС е назначена САТЕ, чието заключение се кредитира и от настоящият състав като компетентно и безпристрастно дадено. От заключението се установява, че пазарната стойност на процесния автомобил към момента на настъпване на застрахователното събитие - м. април 2016 г., е 11 000 лв. Според заключението на вещото лице съобразно практиката на застрахователните компании, следващото се в настоящия случай обезщетение е 60 % от така определената пазарна стойност на застрахования автомобил, а именно 6 600 лв.

Съобразявайки принципа на диспозитивното начало в гражданския процес, настоящият състав счита, че така определената цена на обезщетение от вещото лице надхвърля претенцията на ищеца, която е в размер на 4 674.89 лева. Претенцията на ищеца е съобразена и с практиката на съдилищата в подобни случаи да присъждат обезщетение в размер на 50 % от застрахователната сума, която в конкретния случай е в размер на 10 000

лева. Освен изложеното, съдът намира, че ищецът е формирал размера на своята претенция, съобразявайки размера на неплатените от него премии по застрахователния договор възлизащи на 325.14 лева.

С оглед така възприетите констатации, настоящият състав намира решението ВРС в частта за присъждане на обезщетение в размер на 5 500 лева за недопустимо, като постановено свръхпетитум. Предвид горното съдът счита, че обжалваното решение в частта му за разликата над основателно претендираните 4 674.89 лева до уважения от ВРС размер от 5 500 лева следва да бъде обезсилено.

По отношение на претенцията за лихва за забава, считано от датата на постановения отказ от страна на застрахователното дружество – 20.05.2016 г., настоящият състав намира, че липсва жалба по тази претенция, доколкото допълнителното решение на ВРС от 26.06.2020г., с което се присъжда лихва в размер на 1 364.86 лева, не е обжалвано, както в осъдителната, така и в отхвърлителната част.

Решението следва да бъде отменено и в частта за разноските, като предвид изхода от спора, на осн.чл. 78, ал. 1 ГПК на ищеца се следват разноски за първа инстанция в размер на 1 131.56 лв., съразмерно уважената част от иска. На ответника за първа инстанция разноски се присъждат, на осн. чл. 78, ал. 3 от ГПК в размер на 11.90 лева, съразмерно с отхвърлената част на иска.

За въззивната инстанция, на Р.Й. – ищец на осн. чл. 78, от ГПК се следват разноски, съразмерно с уважената част на жалбата и отхвърлената част от жалбата на насрещната страна в общ размер на 384.82 лева. На ответното дружество по първоинстанционното производство се дължат разноски в размер на 200.26 лева., съразмерно с отхвърлената част на жалбата на ищеца и уважената част от неговата жалба. С оглед релевираното от насрещната страна възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, съдът намира същото за неоснователно, доколкото определения адвокатски хонорар надвишава незначително минималните размери съобразно Наредба № 1/2004 г., съобразено е със сложността на повдигнатия правен спор, материалният интерес на подадената от дружеството жалба и интереса по жалбата на насрещната страна.

Воден от горното , съдът

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА Решение № 4835/11.11.2019 г., (поправено и допълнено по реда на чл. 247, съотв. чл. 250 от ГПК с определение № 15813/03.12.2019 г., респ. с решение № 2724/26.06.2020 г.)постановено по гр. дело № 5443/2019 г. по описа на ВРС, XXXI състав, в ЧАСТТА на уважения главен иск за разликата над 4 674.89 лв. до присъдените 5 500 лева,

представляващи обезщетение за претърпени имуществени вреди по договор за застраховка „Каско“ № 1020062050 от 19.11.2015, за покрит риск „кражба“ на лек автомобил Ауди А3, с рег. № РР 0277 ВС, и ПРЕКРАТЯВА производството по делото в тази част.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 4835/11.11.2019 г., (поправено и допълнено по реда на чл. 247, съотв. чл. 250 от ГПК с определение № 15813/03.12.2019 г., респ. с решение № 2724/26.06.2020 г.), постановено по гр. дело № 5443/2019 г. по описа на ВРС, XXXI състав, в частта, с която е присъдено обезщетение за претърпени имуществени вреди по договор за застраховка „Каско“ № 1020062050 от 19.11.2015, за покрит риск „кражба“ на лек автомобил Ауди А3, с рег. № РР 0277 ВС, до размера на претендираните 4 674.89 лева, ведно с обезщетение за забава върху главницата, считано от депозиране на исковата молба – 05.04.2019 г., до окончателното изплащане, на осн. чл. 208, ал. 1 КЗ /отм./, респ. чл. 86 от ЗЗД.

ОТМЕНЯ Решение № 4835/11.11.2019 г., (поправено и допълнено по реда на чл. 247, съотв. чл. 250 от ГПК с определение № 15813/03.12.2019 г., респ. с решение № 2724/26.06.2020 г.) постановено по гр. дело № 5443/2019 г. по описа на ВРС, XXXI състав, в частта за разноските, като вместо него **ПОСТАНОВЯВА** :

ОСЪЖДА ЗАД „ОЗК Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, със седалище гр. София, представлявано от А.Л. и Р.Д. да **ЗАПЛАТИ** на Р. И. Й. , ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, ул. Филип Тотю 24, ап. 2 сумата от 1 131.56 лева (хиляда сто тридесет и един лева и петдесет и шест стотинки), направени съдебни разноси пред първа инстанция, на осн. чл. 78, ал. 1 ГПК.

ОСЪЖДА Р. И. Й. , ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, ул. Филип Тотю 24, ап. 2 да **ЗАПЛАТИ** на ЗАД „ОЗК Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, със седалище гр. София, представлявано от А.Л. и Р.Д. сумата от 11.90 лева (единадесет лева и деветдесет стотинки), представляваща направени съдебни разноси пред първата инстанция, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

ОСЪЖДА Р. И. Й. , ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, ул. Филип Тотю 24, ап. 2 да **ЗАПЛАТИ** на ЗАД „ОЗК Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, със седалище гр. София, представлявано от А.Л. и Р.Д. сумата от 200.26 лева (двеста лева и двадесет и шест стотинки), представляваща направени съдебни разноси за въззивна инстанция, на основание чл. 78 от ГПК.

ОСЪЖДА ЗАД „ОЗК Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, със седалище гр. София, представлявано от А.Л. и Р.Д. да **ЗАПЛАТИ** на Р. И. Й. , ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, ул. Филип Тотю 24, ап. 2 сумата от 384.82 лева (триста осемдесет и четири лева и осемдесет и две стотинки), направени съдебни разноси пред въззивна инстанция, на осн. чл. 78, ал. 1 ГПК.

В останалата част решението не е обжалвано и влязло в законна сила.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____